

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Deželni zbor kranjski.

IX. seja dne 24. aprila 1900.

Predseduje deželni glavar pl. Detela. Vlado zastopa deželni predsednik baron Hein. Došle peticije in predloge se odkazujejo pristojnim odsekom.

Deželni predsednik baron Hein je pojasnil stališče osrednje vlade glede nameravanega zakona v varstvo starin. Vlada hoče to zadevo za vse kronovine rešiti potom državnega zakona in predloži dotični načrt še tekom leta drž. zboru.

Dež. glavar je naznanil, da je vlada predložila načrt zakona o ustanovitvi dež. kulturnega sveta. Glavar je dal ta načrt v tisk in ga predloži v prihodnji seji.

Posl. Luckmann je poročal o raznih zadevah glede dež. bolnice, zlasti o izvršitvi bolnice zadevajajočih, lani storjenih sklepov dež. zbora. Poročilo se je odobrilo.

Posl. Lenarčič je nadaljeval s poročanjem o „deželni kulturi“.

Pri marg. št. 8, ki govori o uravnavi Krke, se je vnela kratka debata, v katero so posegli posl. pl. Lengh, ki je zahteval neka pojasnila, katera mu je dal referent dež. odbora in posl. Pfeifer.

Na vprašanje poročevalca je referent dež. odbora pojasnil, da se predlog glede ustanovitve konjske bolnice še ni predložil, ker dotična akcija še ni dognana.

Poročilo dež. odbora se je vzelo odobruje na znanje, istotako poročilo poslanca Ažmana o uvodu k letnemu poročilu in o istega § 1.

Pri tem poročilu je posl. Lenarčič vprašal, iz katerih razlogov ni bil sankcioniran realni zakon, na kar je dež. glavar naznanil, da se razlogi niso naznanili dež. odboru.

Na to je posl. Lenarčič; pojasnjuje krivico in škodo, ki se godi prebivalstvu s tem, da je realka samo nemška, nasvetoval resolucijo, s katero se vlada pozivlja, da s prihodnjim šolskim letom uvede na realki, in sicer najprej v prvem razredu, slovenske paralele.

Ta resolucija je bila sprejeta.

Nadalje je vprašal posl. Lenarčič, zakaj zakon o zlozbi zemljišč ni zadobil sankcije. Dež. predsednik baron Hein je rekel, da se je vrnil zakon le, ker se nahajajo v njem neke tiskovne pomote.

Tudi § 2. letnega poročila, ki govori o davkih, se je odobril. Vsled ujm se je odpisalo nad 15.000 gl. davka, največ v krškem okraju.

Posl. Luckmann je pri tej točki spregovoril o postopanju z davkoplačevalci. Bilinski je svoj čas rekel, da je treba strogo, da se dvigne davčna morala, obljubil pa tudi, da bodo davčna oblastva postopala lojalno. Pri teh oblastvih so velike napake. Gotovo je, da imajo veliko posla in naravno je, da tolmačijo zakone vedno za korist države in na škodo davkoplačevalcev. Namen posvečuje sredstva je geslo. Davkoplačevalec, ki se pritoži, mora biti vesel, če dobi čez 10 mesecev tiskano rešitev, da se njegovi prošnji ne ugodijo. Če je pa še kaj vrst utemeljevanja spisati, mora cela leta čakati. Mej tem pa mora točno tisti davek plačevati, ki ga smatra dotična stranka krivičnim. Pri personalnih davkih je ravno tako. Pri hišah ali posestvih so dohodki povprek precej jednaki, pri osebni dohodarini pa ne. Časih ima podjetnik celo izgubo, a plačati mora kakor v predidčem dobrem letu. Delodajalci so postali nekaki davčni uradniki. Iztirjati morajo davke, kar je kaj neugodno, ker ljudje ne plačujejo radi, posebno dokler davek še ni naložen. Pri podjetjih se tudi zgode premembe. Če se v mesecu novembru fatira, a se potem zgodi kaka prememba, mora podjetnik državi plačati ves davek, in to se šele pozneje poravnava. Vsaj tako naj se odmerja davek, da delodajalec tedaj za odmerjeno svoto izve, kadar jo treba delojemalcem odtegovati. Govornik je prosil, naj se temu neredu naredi konec ter stavi resolucijo: Vlada se pozivlja, da se plačilni nalogi tistim, ki so fasijo pravočasno podali dopolnje vsaj do tedaj, ko se začne plačevanje osebne dohodarine in obrtarine.

Posl. Ažman je pritrdil tem izvajanjem in navedel nekaj značilnih slučajev.

Posl. Božič je pojasnil, kako se je cenila škoda, ki jo je na Vipavskem naredila toča. Komisija je konstatirala velikansko škodo, potem pa se je reklo, da se davki le ne bodo odpisali, ker se je storilo nekaj za vinograde, prav kakor da Vipavec samo od vinogradov živi. Odpis se res ni dosegel in tiste točke, ki so v poročilu navedene, se nanašajo le na odpis od vinogradov. Vsled toče so občine prosile, da bi se dalo nekoliko podpore. To se je pričakovalo, a čudno je, da na Notranjsko ne pride ne državna ne deželna podpora. Glavar v Postojni se je izrekel, da bi moral lagati, če bi dejal, da vlada na Vipavskem beda. Ta izjava je bila silno nepremišljena. Glavar pozna okraj premalo, da bi sodil. Poglejte zemljiško knjigo! Vprašajte pri posojilnicah in trgovcih, kako je ljudstvo zadolženo. Glavarjem je prav, da ni prišlo nikake podpore in tudi ni nade, da bi prišla. Govornik je prosil, naj dež. predsednik pouči okr. glavarja, da naj kmetijstvu nekoliko več pozornosti posveti, in naj ne pošilja neresničnih poročil na višja mesta, s katerimi se škoduje prebivalstvu.

Posl. grof Barbo je grajal veksatorično postopanje davčnih oblastev. Pojasnil je, da se dajo neresnične fasije in priznal, da naj se s takimi strankami postopa z vso strogostjo. Zlasti pristaši tistega stanu, ki bi moral v prvi vrsti skrbeti za povzdigo javne morale, dajejo največkrat neresnične fasije. Z drugimi strankami pa naj se postopa benevolentno. Tako se bo davčna morala najbolje povzdignila.

Posl. Povše je govoril o tem, kako krivično so se ocenjevala kmetijska stanovanja in kako nezasišano so se ocenjevali dohodki vinogradov.

Dež. predsednik baron Hein je obširno odgovarjal na vse pritožbe, opravičeval finančno upravo in obljubil, da se bo finančna uprava ozirala na te pritožbe, kolikor bo mogoče.

Posl. Kala n je obžaloval, da je grof

Barbo izmed vseh stanov izvil ravno duhovski stan in ga predstavil kot tistega, ki podaja neresnične izpovedi.

Na predlog posl. dr. Tavčarja je bil sprejet konec debate. Na vrsto sta prišla še prej oglašena govornika, posl. Pfeifer, ki je izjavil svojo radost, da se je vsa zbornica dvignila proti davčni upravi in pa posl. grof Barbo. Slednji je dejal, da nikaka napaka ni, priznati resnico, da davčna morala ponekod še ni visoka. Zavrnil je Kalana, češ, da ni imenoval nikakega stanu, in da Kalan ve, da ne sme navajati posameznosti. Sicer pa vzdržuje vse to, kar je rekel.

Zbornica je odobrila poročilo, prejela Luckmannovo resolucijo in neko Pfeiferjevo. (Konec prih.)

V Ljubljani, 24. aprila.

Koerberjev jezikovni načrt.

Posl. dr. Herold je imel v Časlavu volilni shod, na katerem je naglašal, da je vrgel grofa Thuna grof Goluchowski, ki stoji pod vplivom nemškega poslanika Eulenbura. Kar se tiče Koerberja, treba priznati, da je imel dobro voljo doseči neko spravo med Nemci in Čehi, toda glede njegovih načrtov o češkem notranjem uradnem jeziku ni pričakovati ničesar. Ker je izprevidel, da so se jezikovne konference izjalovile, predloži parlamentu svoj jezikovni načrt, ki pa obsega take določbe, da je nesprejemljiv. Zategadelj se je položaj poostil, in Mladočehi bodo morali začeti sedaj najostrejšo opozicijo, oziroma obstrukcijo. Po dr. Heroldu je govoril posl. dr. Pacak, ki je dejal, da čakajo češki narod težki časi. Gospodarska vprašanja bode treba zanemariti ter se zavzeti z vsemi močmi za najsvetejše pravice naroda, treba bode preprečiti sprejem investicijskih predlog, če tudi nastane vsled tega nevarnost, da odrinejo najzvestejše tovariše mladočehskega kluba, Jugoslovane. Shod je izrekel mladočehskemu klubu svoje zaupanje. „Narodni Listy“ poročajo, da obsega Koerberjev je-

je svoje nesreče in usode, katera jo je čakala — morala se je skriti kam.

Neke nedelje opoldne je sedla Hanka na klado za gostilno ter začela jokati. Jokala je tako bridko, da so jej s solzami iztekle skoro tudi oči; potem si je ogrnila ruto ter šla. Šla je kar naprej, v gore, šla je, ne da bi sama vedela kam, samo da je šla.

Poznala je pot do Goseničjih ribnjakov, kajti tam je nekaj pasla krave. Tja je torej krenila. Na pobočju je ležal sneg do gležnjev visoko, toda Hanka je šla vedno dalje. Tam zadaj so se pokazale temne pastirske kočice. Oj ti sveto nebo, kako lepo je bilo včasih tu! Kako veselo je bilo včasih, kako srčno so se tu smejali! Tudi Vojtek je pasel tu svojo živino, in v nesrečo Hanka sta se zaljubila drug v drugega. Tu sta pasli tudi Vronka Vavrceks in Marija z Vode. Včasih so šle s kravami daleč vun, legle so v travo ter z obrazom proti solncu obrnjene, so pele, da je daleč na okrog odmevalo. In solnce je sevalo preko zelenja tako svitlo, da je bilo veselje gledati. Kamor se je človek obrnil, povsod so bile črne in rjave krave, in od vseh strani so doneli glasi njih zvončkov, in tam gori so se svetile Vojtekove bele ovčice in zvončki so zveneli, mej tem ko je Vojtek piskal na piščal ali pel in ona mu je odgovarjala. (Dalje prih.)

LISTEK.

V nebesa.

Poljski spisal Kazimir Tetmajer.

V gore je stopala Hanka in veter je pihal tako zelo, da je pretel vreči jo doli v dolino. Bilo je tako mrzlo, da jej je pretresalo vse kosti, dasi je imela nad jedno jopo še drugo in vrhu tega še gorak robec. Na nebu so se kupičili snežni oblaki ter se valili naprej; in solnce je prodiralo skozi nje kakor skozi svinčen oklep, brez svita, brez življenja. Povsod naokrog je vladala strašna samota, samo bučanje vetra se je podilo po gorah, tako da je človeku stiskalo srce; bilo je, kakor da tuli vsa Tatra.

In Hanka je stopala naprej.

Da bi jo bil kdo srečal, gotovo bi jo bil vprašal: „Čemu hodiš tja, dekle, v gore, v to pustino in v bučanje vetra? Tam ne biva živa duša več, le blede strah ti bode renčal nasproti, smrt se ti bode režala in brezzavest te vrže ob tla, da te bode takoj konec. Kdo pa hodi koncem jeseni v gore? Vrni se, ali pa se ne vrneš nikdar več. Nič več ne boš videla zelene livade in svetlega, ovsnega polja, le pojdi naprej! Vsled mrzle sape odrevené tvoji udje, metež

te zamete, orli in jastrebi raztrgajo tvoje mlado telo na kose ter ga nabodejo na skalne osti. Čemu hodiš tja, dekle?“

Tako bi jo vprašal gotovo vsakdo, kdor bi jo bil srečal, toda nihče je ni mogel več srečati. Lovci divjih koz so že davno obesili svoje puške na stene, kajti divje koze niso bile več vredne strela; v gorah ni blodila nobena človeška noga več.

Toda Hanka, dasi je bilo povsod na okrog tako pusto, je bila zadovoljna, da je ni mogel nihče vprašati, kam hodi.

Kaj naj bi bila tudi odgovorila? Skrila se je v gore svoji nesreči svoji sramoti... Kam? ... Čemu? ... Tega sama ni vedela, saj tudi ni mislila na to. Šla je vedno naprej, samo, da je šla, da je bila kolikor mogoče daleč od ljudi...

Težka ura se je bližala, in več ni bilo možno, skrivati se... Ni bila sicer jedina, kateri se je to pripetilo, toda nobene ne bi bilo moglo tako težko udariti ko njo. Oče in mati sta umrla, ne da bi ji kaj ostavila, kajti kar sta imela, sta vse zapila; bogati sorodniki niso hoteli ničesar slišati o beračici, kakoršna je bila Hanka. Vojtek Kronjec, ki jej je obljubil, da jo vzame, je pa le rekel: „Bog ostani s teboj!“ ter šel v Ameriko... In Hanka je ostala sama in zapuščena pri nekem židu, kateri jo je zaničeval, in kateri bi jo sedaj gotovo spodil. In potem? Kam naj bi šla? Kaj za-

zikovni zakon določbe, ki se tičejo samo Češke in Moravske. Predloga za Češko temelji na principu, da se razdeli dežela na tri dele, namreč v češki, nemški in mešani del. V nemškem delu more dati Čeh češko vlogo samo takrat, ako ni zmožen nemščine in ako ne more dobiti pravnega zastopnika. Sicer mora dati nemško vlogo. Isto velja za češki del. Rešujejo pa se češke vloge v nemškem delu v nemškem jeziku in samo vsled posebne prošnje more dobiti stranka tudi češko rešitev. V civilnopravnih slučajih se je posluževati tolmačev, katere imenuje vlada extra statum. Notranji češki uradni jezik se dovoli pri sodiščih in oblastvih prve instance v čisto čeških okrajih. Vsa poročila na središču, statistični izkazi, dopisovanja z vojaškimi oblastmi in z orožništvom pa morajo biti nemška, a tudi pri upravljanju in pri manipulaciji pri poštnih in brzojavnih uradih ter erarnih industrijskih zavodih treba rabiti nemščino. Moravsko smatra Koerberjev jezikovni zakon za mešano deželo. S tem zakonom se odpravlja veljavnost vseh prejšnjih jezikovnih naredeb. S tem je binkoštni nemški program ofici-ozno potrjen, da Koerberjev jezikovni načrt je v eni točki celo slabši. Določa namreč, da v čistih nemških okrajih drž. uradi in oblastva niso obvezana sprejemati čeških vlog. „Narodni Listy“ smatrajo to določbo za nečuveno žaljenje češkega naroda ter pravijo, da bo treba dati tudi nečuven odgovor.

Ubogi knez Ferdinand!

„Augsb. Postztg.“ poroča, da je bil knez Ferdinand bolgarski že tako trdno uverjen, da postane kralj, da se je v Lipsiji že naročil krono in žezlo. Nakrat pa se je nekaj zgodilo in naročilo se je odpovedalo. Ferdinand, ki se ženi in se namerava poročiti z veliko kneginjo, Heleno, hčerjo ruskega velikega kneza Vladimirja, bi bil moral prestopiti v rusko pravoslavno vero. Sedaj se pa poroča, da se to ne zgodi, nego da hoče počakati na smrt svoje matere Klementine. „Tägl. Rundschau“ poroča iz Monakovega, da je rodbina regenta Luitpolda, ki je pobožen katolik, sila nevoljna na Ferdinanda. Hudo mu zamerijo, da hoče zatajiti sedaj svojo vero, ko je žrtvoval že vero svojega sina Borisa. Bajè je dobil iz Monakovega prav odločen migljaj, naj ne hodi v Monakovo, kjer bo v kratkem poroka princesinje Matilde s princem Ludovikom Koburškim. Tudi knezova mati, princesinja Klementina bajè ne sme v Monakovo. Ubogi Ferdinand!

Vojna v Južni Afriki.

Operacije angleških čet za osvoboditev Wepenerja so se začele. S treh strani baje prodirajo Angleži proti temu obleganemu mestu, in sicer prihaja general Rundle z dvema divizijama od zahoda, general Brabant s 7000 možmi od juga in baje operira tudi od severa iz Bloemfonteina prihajajoč oddelek. Končno pa prežé na vshodu tudi Bazuti, da vdero preko meje in pomagajo Angležem zajeti Bure. Zadnje dni so se vršili boji okoli Dewetsdorpa in Wepenerja skoraj neprestano, toda brez uspeha. Večidel so grmeli samo topovi iz daljave. Kako počasi morejo prodirati Angleži, dokazujeta diviziji generala Rundla, ki se je začel premikati v ponedeljek iz Dewetsdorpa ter je dospel v petek šele 20 milj daleč, t. j. do Oorlogspoorta, kjer je zadel na Bure. Hudi deževni nalivi ustavljajo Angleže. Pri Oorlogspoortu je trajal boj od petka do sobote večer. Rundle ni mogel niti koraka dalje. Sedaj menda čaka, da zgrabi Brabant Bure od juga, da bodeta potem skupno pritiskala nanje. Buri so 23. t. m. skušali obiti desno krilo generala Rundla, a angleški topovi so jih prisilili, da so se zopet umaknili. Oddelek generala Brabanta je prišel v soboto pri Bushmanskopu v dotiko z Buri. Buri imajo močne pozicije na hribih, Angleži pa stoje v planjavi jako neugodno. Garnizija v Wepenerju pa se med tem brani jako vstrajno. Buri so bombardirali mesto v soboto in nedeljo; baje so dobili zopet štiri nove tope. Angleški vojaki v Wepenerju trpe mnogo, kajti opravljati morajo službo noč in dan. Buri, katere poveljuje Dewet in Crowther, štejejo baje tri divizije ali 8000 mož in 15 topov. Dve drugi diviziji pa sta šle nasproti Rundlu in Brabantu. Bržčas se bode vnela že v kratkem zaradi Wepenerja huda bitka, ki bo važna za nadaljni razvoj. Nezmožni general Warren je že zapustil svojo divizijo pri Ladyamithu ter je sedaj v

Durbanu. Baje bode nastavljen kot visok civilen uradnik v republiki Oranje. Vest, da je bil general Dewet pri Wepenerju ubit, ni potrjena.

Dopisi.

Iz Lukovice, na beli četrtek. (Občinska volitev v Drtiji pri Moravčah.) V Drtiji vodi županske posle že dolgo vrsto let g. Janez Hušnikar, kateri je zadnja leta tudi načelnik cestnega odbora brdskega. Cela županija je z njim, in to v vseh obzirih zadovoljna. Le nekaterim pobožnim dušam ni po volji ta obče spoštovani župan, in sicer jedino radi tega ne, ker je o njem znano, da je odločen naprednjak, in da mu tudi tedaj ne zleze srce v hlače, kedar častiti gospodje zahtevajo to in ono reč, ki se nikakor ne strinja z občinskim blagrom, in kateri se je vsled tega treba krepko upreti. Ti podrepaniki so hoteli skazo delati pri zadnji občinski volitvi v Drtiji, ki se je vršila nekaj dni pred Velikonočjo. Hoteli so strmoglavit g. Hušnikarja. Pa spodletelo jim je imenitno. In prav nič ni pomagalo tem nesrečnikom, dasi jim je segel pod pazduho neizogibni vrhpoljski beneficiat in sam osebno počastil Drtijo na dan volitve. Da, čujte, kaj se je celo pripetilo imenovanemu gospodu. Volilni komisar mu je povedal, da on na Drtiji sploh nima volilne pravice. G. beneficiat se je opravičeval, da on zastopa vrhpoljske cerkev, ki ima dve parceli v drtijski soseski. A komisar ga je na to poučil, da dotični parceli nikakor njega ne pooblastujeta, da bi smel voliti v Drtiji. Po tej izjavi so začela gospodu kar tla pod nogami goreti in popihal jo je z dolgim nosom. Kakor zapuščene ovčice so ostali na volišči drtijski klerikalci, bili so čisto osamljeni, vjeli so le sem in tje kak glas; z ogromno večino pa so bili voljeni napredni možje, tisti možje, ki bodo zopet izbrali za svojega župana tega preklicanega Hušnikarja, kaj ne, oče Vidrgar! — Ako bi bili mi sedaj zlobni, bi še nadalje pripovedovali, kako je prav tisti čas iskalo doma obhajilo vrhpoljskega beneficiata, ko se je on tako nesrečno boril za krščansko vero v Drtiji. Bogsigavedi, ali je bil to slučaj, ali je bila Božja volja tako, da je prav tisti čas zahrepenelo po zadnji popotnici nesrečno, bolno zemeljsko bitje, prav tisti čas, pravim, ko je hodil blagoslovljeni mož po drugih, a ne stanovskih potih. Toda mi nečemo tega nadalje premišljevat, ker nismo tako zlobni. Mislimo, da bo drug pot imela županska ali kaka druga volitev v Drtiji mir pred vrhpoljskim g. beneficiatom, saj je že dvakrat tako nesrečno pogorel ondi; prvič, ko je hotel z litrom rudečega vinca ob deželnozborski volitvi pridobiti drtijske moze na stran dekana Kajdiža, katerega pa oni kratkomalo niso marali za poslanca. A opravič ni tedaj nič, in tudi sedaj je prišel zastoj na Drtijo, da bi pomagal vreči spoštovanega g. Hušnikarja. Torej vedno zastoj! Kako škoda toliko brezuspešnih blagoslovljenih stopinj, ki so sicer tako drage, in katere mora kmet plačevati z zadnjimi krajcarji krvavih svojih žuljev. Mislim, da se gospodu beneficiatu, ako pomisli na svojo smolo v Drtiji, prav tako milo in inako stori, kakor se je milo in inako storilo tistemu blagoslovljenemu gospodu, ki je moral razoglav iti notri iz Krašnje pa do Moravča, razoglav zato, ker je v svoji preveliki žegnani volji izgubil kapo. Kaj hočemo! L. I. št. 2.

Pekovske tožbe.

Povsod opazimo stremljenje po izboljšanju položaja. Vsi stanovi zahtevajo izboljšanje svojih dohodkov, večjo svobodo in varnost pri izvrševanju svojih poslov. Privoščimo slugam, uradnikom, učiteljem, častnikom, sploh vsem državnim ali zasebnim uslužbencem uspehe, ki so jih dosegli, vendar pak motri s skrbjo mali obrtniki rastoče davštine in druge izdatke, primerja jih z vedno se manjšujočimi dohodki ter pričakuje s strahom trenutka, da i njega tužne gospodarske razmere, premoč kapitalizma in bohotno vzrasle konkurence priženo na kant. Tu in tam pojavljajo se klici svojo prihodnost poznavaočih obrtniških krogov, a klici soto, glasi umirajočih. Kdo se tudi briga v današnjem velikanskem splošnem boju po mamoni za male obrtniške sloje! Odločujoči krogi, večinoma obstoječi

iz s kuponi delujočih mož, prezirajo hladno-krvno take klice za pomoč.

V zadnjem času bilo je sicer opaziti, da ima osrednja vlada vsaj nekoliko volje i malemu obrtniku nuditi priliko, z veliko obrtjo konkurirati. Razpisi za dobave državnih potrebščin in olajšave glede pogojev, vadij itd. pričajo to, a izvestno ne bo vse to rešilo malega obrtništva pogina. Vendar pak se dotični obrtniki vsaj lahko tešijo z mislijo, da jih osrednja vlada vpoštevata kot davkoplačevalce ter jim hoče pomoči, s katero zavestjo se pa ne morejo vsi obrtniki tolažiti, saj se je nekaterim sam erar kot mogočen konkurent protistavil, katero dejstvo vredno je pribitja v javnosti, morda se kdo zavzame na merodajnem mestu za to zadevo.

Nekaj let že obstoji deželnosodna jetnišnična pekarna v Celovcu, ki preskrbljuje s kruhom istosodno jetnišnico, potem tako okrožne sodnije v Celju, in nekako od potresa tudi deželnosodno jetnišnico v Ljubljani. Kako velik konkurent je sploh ta pekarna v obče, ni mi namen tu razpravljati, a koliko oškoduje državna pekarna ljubljanske mojstre, naj osvetlijo sledeči podatki:

Celovška pekarna deluje z jednim civilnim pekcom in s kaznenci, za katerih pololetno delo v II. tečaju 1899. l. izvrgla je uprava celih 49 gold. Plačuje se jim po 5 kr. na dan, preračuni se torej lahko, koliko ljudij izdeluje ogromno množino kruha. Ti kaznenci seveda niso izučeni peki, ker le takim gre nagrada, torej koliko pekovskim pomočnikom je sneden kruh po tej državni pekarni! Lahko ta konkurira, recimo z ljubljanskimi pekovskimi mojstri. Njo ne stanejo delavci skoro nič: živež, obleko, stanovanje plačevati morajo kaznenci ali sami ali občine pri davkih, tistih par soldov je pa kot zasmeh plačila prisiljenega dela. In vendar pripravljeni so ljubljanski mojstri dajati kruh jetnišnici proti isti ceni, iste kakovosti in kolikosti, kakor ga daje sedaj celovška državna pekarna, samo da se otresejo tega nepotrebnega državnega konkurenta. Davek plačujejo pekovski mojstri, davčni vijak je vedno hujši, z davki vzdržujejo se jetnišnice, in ista državna pekarna; a s prispevki davkoplačevalcev delujoča velika obrt mori s konkurenco iste, ki jo vzdržujejo. — Kakšen nezmisel! Če se že druge obrti pritožujejo radi konkurence nekaj goldinarjev, kaj šele peki, ko jim gre na tisoče! Evo dokaza! Potrebščina deželnosodne jetnišnice v Ljubljani znašala je v II. tečaju 1899. leta 66.933 porcij kruha à 560 gramov ter so stale loco Ljubljana 3747 gld. 88 kr. Dokazano je, da je število zapornikov v I. tečaju leta vedno višje nego v II. tečaju, zatorej se sigurno povprečno za jedno leto dobi iz Celovške pekarnice 150.000 porcij kruha, ki stanejo po nastavljeni ceni za 1 porcijo à 560 gr. loco Ljubljana 559945 kr. v približni svoti 8400 gld.

To je pač ogromna svota za ljubljanske razmere, ki potuje sleherno leto iz Ljubljane! In čemu? Saj se tu za isto ceno ali še ceneje kruh dobi, čemu, da bi državna pekarna imela monopol v škodo njo vzdržujočih davkoplačevalcev?

Naj bi stavila v režijo stroške za obleko, hrano, stanovanje in primerno plačilo delavcem-kaznencem, kar pa pride večinoma iz žepa davkoplačevalcev, potem bi gotovo stal kruh ogromno več od zdaj, ko vendar ljubljanski peki za isto ceno ponujajo kruh tukajšnji jetnišnici. V tem smislu se je tudi pekovska zadruga obrnila do gosp. župana Hribarja za njega posredovanje, ter upa, da ji bo do zaželenega uspeha pomogel.

A še druga in večja konkurenca godi se ljubljanski pekovski obrti s pekarno usmiljenih sester, ki preskrbljujejo vso bolnico, redovne zavode, sirotišča itd. s kruhom, katerega množina presega izvestno 1.000.000 komadov, katera pekarna deluje ne v smislu zakona, pač pa v polnenje blagajne itak bogatih usmiljenih sester in ne v korist dežele, mesta ali davkoplačevalcev!

Tudi tu bo treba remedure. — Če brivska zadruga radi par desetakov, črevljarska in krojaška radi nekaj stotakov za služka, ki jim ga jemlje deželna prisilnica, se pritožuje, izvestno še z večjo pravico sme nastopiti pekovska zadruga, kateri gre radi ignoriranja obrtnega zakona za tisoče in desetstisoče, ki bi prišli v roko itak neimovitim pekovskim mojstrom, pomočnikom in njih rodbinam. Torej vsak na svoje delo!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 24. aprila.

— Osebnost. Gospod dr. Alojzij Kokalj odvetniški koncipijent, je napravil danes v Trstu odvetniški izpit.

— Kranjski deželni zbor. V današnji seji se je po veliki debati o davkih rešilo poročilo o ljudskih, srednjih in visokih šolah, pri kateri priliki je bilo sprejetih več resolucij posl. Hribarja. Potem se je razpravljalo o proračunu kmetijske šole na Grmu.

— Bogoskrunstvo in klerikalci. Zabeležili smo včeraj bogoskrunstvo, ki se je zgodilo v noči od sobote na nedeljo. Samo ob sebi je umevno, da vsak omikan človek brez ozira na to, da se s takim činom globoko žalijo verska čutila prebivalstva, oboja tako surovost kar najstrožje, in želi, da bi se storili tudi strogo kaznovali. Po naši sodbi pa se za take in jednake dogodke ne smejo nikdar cele stranke delati odgovorne. Za posamezne suroveže ni nikdar odgovorna cela stranka, bodisi katerakoli. Drugače pa je storil „Slovenec“. Ta škofov list je o storjenem bogoskrunstvu pisal naslednje:

„Strašno bogoskrunstvo se je primerilo v noči od sobote na nedeljo v tivolskem gozdu. Doslej neznani zlikovci so napadli znamenje lurske Matere Božje pod Rožnikom. Splezali so v znamenje ter obrnili Marijo. Hoteli so jo skoro gotovo vreči iz znamenja, pa so bili preslabi, in jih je tudi gotovo preplašilo lajanje Čadovega psa. Zadali so podobi Marije nekaj udarcev po glavi, izlili olje in šli nad križ, ki stoji na razpotju pod cerkvijo na Rožniku. Izruvali so križ in ga vrgli 20 korakov proč. S križa so otrgli Kristusa ter mu razdobili vsak ud posebej. Pustili so končno svoje delo na mestu in odšli. Zločin je zapazila neka družba, ki je šla včeraj zjutraj na Rožnik na kavo. Pobralla je križ in razdrobljene ude Kristusove ter jih nesla k Matiji. Jedne Kristusove roke niso mogli dalje časa dobiti, ker je ležala še bolj oddaljena. To je očividno sad „brezverskega“ hujskanja socialne demokracije, ki se združena z naprednimi prijatelji na tak način pripravlja na 1. maj.

Še jedno bogoskrunstvo. Tudi na poti, ki pelje v Koseze pri „večni poti“ za Rožnikom, je na križpotu izdrt križ in obšen na neko bukev. Podoba Jezusovo je bogoskrunež vrgel proč in ji odbil jedno roko.“

Kakor je videti, je duhovniški list hotel zvaliti krivdo za storjeno bogoskrunstvo na napredno narodno stranko, in kakor je „Slovenec“ pisal, tako so tudi klerikalci trobentali po celem mestu, tako, da se nam je trenutoma usiljevala že misel, da so klerikalci sami naročili to bogoskrunstvo, da bi mogli uspešneje agitirati zoper našo stranko. Kdor klerikalce le količak pozna, tisti ve, da so popolnoma sposobni za tak čin. Dasiravno smo mnenja, da je tisti del duhovščine, ki se odlikuje s svojo arogantnostjo in ošabnostjo, s svojo lakomnostjo in vladoželjnostjo, kakor tudi s svojo notorično nemoralnostjo v prvi vrsti kriv, da začne „vera pešati“, pa vendar nismo šli nikdar tako daleč, da bi za posamičnike delali odgovorno celo stranko ali ves duhovniški stan. Tudi v tem slučaju se gre za izbruh individualne surovosti in propalosti, četudi se ne da tajiti, da se taka surovost zamore razviti samo v gotovem milieu-u. „Slovenec“ je, kakor rečeno, ne da bi imel najmanjšega dokaza v rokah, valil krivdo za storjeno bogoskrunstvo na našo stranko. Tudi po cerkvah se je že v tem smislu pridigovalo, in sploh se je iz tega hudodelstva koval kapital proti naši stranki. A ta naglica se je slabo obnesla. Policiji se je namreč posrečilo, da je dobila storilca. Oba se nahajata pod ključem, in oba sta storjeno bogoskrunstvo priznala. In kdo sta ta dva hudodelca? Prvi se zove Ignacij Kvas in je knjigoveški pomočnik pri katoliško-narodnem prvaku Breskvarju, ki ima svojo delavnico v šenklaškem farovžu; drugi se zove Franc Škrl in je knjigoveški pomočnik v Katoliški knjigovoznici. Oba sta znana kot krščanska socialisti, kar je popolnoma naravno, saj ne dobi zaslužka pri klerikalcih, kdor ne hodi z njimi čez drn in strn. Ta dva krščanska moža in klerikalna pristaša sta

torej storila tisto grdo bogoskrunstvo, ki ga je podlo glasilo šenklaških duhovnikov hotelo obesiti naši stranki na rovaš. Kvas in Škrl sta v soboto zvečer bila v neki kavarni, od koder sta šla k Bončarju „na frišne zemlje“. Že tam je Kvas rekel, da napravi še tisto noč „veliko lumparijo“. Od Bončarja sta šla oba čez Glince proti Rožniku. Če sta se na potu kaj ustavila v Vencajzovi oštariji, nam ni znano. Kakor sta priznala Kvas in Škrl, sta hotela še neki drugi križ podreti, a sta bila prepovedana ter sta šla potem čez Rožnik na Koseze in od tam v mesto. Kvas je sploh povsem pokvarjen človek. Pred nekaj tedni se je zabaval s tem, da je pobijal žarnice po ulicah in tako mestu provzročil znatno škodo, v delavnici v šenklaškem farovžu pa je ponesnažil podobo, predstavljajočo „sveto družino“ na tak način, da ga ne moremo iz oziroma na spodobnost opisati. Mislimo, da bo to zadostovalo. Nam je s tem dano popolno zadoščenje. „Slovenec“, strokovnjak na polju častikraje, je hotel tudi pri tej aferi naši stranki ukrasti čast, a obsedel je na grd način. Bogoskrunca sta pristaša katoliške stranke, in mi mu na tacih pristaših le čestitamo.

— Romanje v Rim. To vam je bil včeraj dirindaj na državnem kolodvoru. Z vseh strani so dohajale romarice in romarji s kovčegi in svežnji, in kmalu je bil kolodvor natlačen poln ljudstva romarjev in radovednežev. Kdor je videl te romarje in romarice, vsakemu se je milo stilo, vsakemu so se smilili. Civilnih ljudi je bilo bore malo, tako da bi jih bil lahko na prstih seštel. Največ je bilo žensk in to revno oblečenih žensk. Lahko je bilo spoznati, da so to kajzarice iz hribovskih vasi in pa posli. Iz lastnega nagiba te ženske pač niso šle v Rim. Bog vedi, kaj se jim je vse obljubovalo, da dosežejo na tem in na onem svetu, če gredo za stafažo nekaterim duhovnikom v Rim. Mej romaricami je bilo tudi kacij 20 delavk iz ljubljanske tobačne tovarne. Mej moškimi pa je bilo največ duhovnikov in mežnarjev, poleg teh pa nekaj precej okornih kmetičev. A dobre volje so bili vsi in nobenemu ni bilo žal, da potrosi toliko denarja, da bo ta izpadek še dolgo čutil. Povprek se lahko računa, da bo veljalo romanje vsacega udeleznika 80 gld. Ako se pomisli, da zasluži delavka v tobačni tovarni po 5 gld. na teden, pomeni to romanje zanj, da bo morala sirota štiri mesece zastonj delati, predno bo izdatek pokrila. Štiri mesece — za to, da bode „najbrž“ papeža videla in da si more ogledati nekaj rimskih cerkv! Ali ni naravnost brezvestno, nagovarjati ljudi in jih zapeljavati, da gredo na tako potovanje, ko imajo in zaslužio komaj toliko, da se morejo revno preživeti? Pa, kakor rečeno, ljudje so bili dobre volje, in vsakdo je bil prepričan, da stori dobro delo, če se iznebi nekaj denarja. Tudi nekaj humorističnih prizorov smo videli. Najbolj so se gledalci smejali, ko so videli škofa in patra Hijacinta, kako sta spravljala ljudi v vagone. Posebno pater Hijacint je izvrsten mož. Izgrešil je svoj poklic. Ko bi bil postal železniški sprevodnik, bi bil veliko bolj na svojem mestu, nego kot frančiškan. Prijemal je žene za roko, potem pa pomagal z drugo roko tam, kjer je ženska najbolj široka in tako jih je kar po vrsti spravljaj v kupeje. Veliko smeja je obudil tudi možiček, ki je imel vse žepe polne klobas, v robcu pa nekaj litrov skuhanega fižola. Pripovedoval je prav zgovorno, da misli, da bo s tem živem lahko izhajal. Sploh pa je skoraj vsakdo nekaj jedi in nekaj steklenic piva seboj vzel. Ženice so se najbolj veselile na „fruštek pri papežu“. Bilo je očitno, da bi se marsikatera ne bila odločila za pot, da se ni ljudem obljubovalo, da bodo povabljeni h papežu na zajutrek. Klepetale so pa tako, da je bilo joj. „Gospod župnik“, „gospod fajmošter“, „gospod kaplan“, „gospod Franc“, „gospod Jaka“, slišijo — tako je šlo v enomer, vsaka je imela kake želje in „gospod“ naj bi bil vsaki ustregel. Ženske so bile povse zmešane in le težko jih je bilo v red spraviti. Nekateri gospodje so kar pihali, tako so se jezili. No, do Rima bodo gospodje že še kaj pretrpeli; toliko, da bodo pomnili, kdaj so se s krdelom klepetavih ženic peljali v Rim. Predno so bile vse te romarice in vsi ti romarji pospravljeni v vagone, je minulo

mного časa. Naposled je vlak odrinil. Pevci so peli, ženske so vriščale, tudi zakukal je ta ali oni. Srečno pot! Če vidite papeža, povejte mu, da slovenski narod ne obstoji iz samih revnih ženic in mežnarjev, fajmoštrov in poslov, nego tudi iz družnih stanov, ki pa so preveč pametni, da bi trosili težko zasluženi denar za taka romanja, in ki so prepričani, da v domači cerkvi lahko molijo k istemu Bogu kakor v Rimu.

— Izpremembe v politični službi. Okrajni glavar Oton vitez Fränzl pl. Vestenek in provizorni okr. komisar Lud. Schiviz pl. Schivizhoffen sta trajno vpokojena. Vladna koncipista dr. A. Pilshofer v Novem mestu in dr. E. Stadler v Ljubljani sta imenovana okr. komisarjema, in sicer prvi za Črnomelj, drugi za Novo mesto. Vladni konceptni praktikant Sigmund baron Gussich je imenovan vladnim koncipistom.

— Častno tržanstvo podelil je soglasno občinski odbor v Št. Vidu pri Vipavi v seji dne 22. t. m. državnemu poslancu dr. Andreju Ferjančiču v znak priznanja velikih zaslug, katere si je pridobil izvoljenec kot državni poslanec.

— Škofovi konji so že prava nadelga na ulici. Vsak hip se splašajo ter dirjajo po mestu in strašijo ljudi. Enkrat so že nekoga povozili. Tudi včeraj dopoldne so se splašili na Marije Terezije cesti ter dirjali s kočijo, v kateri so sedeli škofovi spremljevalci generalni vikar Flis, kanonik in poslanec Kajdiž, dr. Ušeničnik in dr. Opeka na Dunajsko cesto, kjer so ljudje konje ustavili. Ali bi ne bilo umestno, da bi se porabili ti nerabni konji o priliki bodočih obč. volitev za — golaž? To bi šel klerikalcem v tek! Saj škofovi konji so precej rejeni. Škof pa naj bi si omissil voz z motorjem, tako se bo lahko brez nevarnosti za ljudi voziral po mestu in — kar tudi ni najslabši razlog — hkratu bo imel vsaj nekaj modernega!

— Z Bleda je več podpisanih rezervistov poslalo danes na vojaško zapovedništvo v Ljubljano sledečo izjavo: Podpisani posejemo jubilejske in nekateri celo svetinje v spomin na vojsko kot priznanje presvetlega cesarja Franca Jožefa. Po deželi sedaj ustanovljajo deviška društva, in društveniki nosijo srebrne svetinje v znak društva na istem mestu kakor vojaki. Podpisani se čutimo žaljeni v vojaški časti in prosimo obvestila, ali smejo brezpotrebni devičniki nositi svetinje na istem mestu kot vojaki. — Na Bledu, dne 22. aprila 1900. Več rezervistov.

— „Ljubljansko učiteljsko društvo“ je imelo v soboto svoj zadnji društveni večer v „Narodnem domu“. Po predsedni kovem pozdravu je predaval primarij g. dr. V. Gregorič o higijeni doma in v šoli tako zanimivo in poučno, da so mu bili navzoči res iz srca hvaležni. Na splošno željo se bode predavanje objavilo v „Učiteljskem Tovaršu“. Gospod doktor je obljubil svoje predavanje nadaljevati v prihodnjem šolskem letu. Gdč. F. Bilina in E. Grebenc kakor tudi g. Rud. Vrabl so s svojim izbornim petjem napravili večer prav res zabaven. Obisk je bil prav mnogobrojen.

— Slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“ priredi Binkoštno nedeljo oziroma Binkoštni ponedeljek, to je dne 3. oziroma 4. junija t. l. na Kozlerjem vrtu veliko ljudsko slavnost z izbranim in obširnim programom, kojega podrobnosti se svoječasno objavijo. V slučaju neugodnega vremena se slavnost vrši nedeljo pozneje, to je 10. junija t. l.

— Pri streljanju s topiči sta na velikonočno soboto popoldne ponesrečila v Topolju pri Medvodah hlapec Iv. Kršinar in kovač Omejec. Kršinarju se je pri basanju topiča unel smodnik ter ga močno obžgal po glavi. Omejecu pa, ki je nesel prav takrat mimo Kršinarja nabit topič, je vrglo topič na desno koleno, da mu je odtrgalo jabelko ter ga osmutilo po glavi in na desni roki. Kršinarja so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

— Zdravstvene razmere v okrožju Trebnega. Ošpice, radi katerih je bila šola v Trebnem zaprta tri tedne, ponehujejo. V Zgornjih in Spodnjih Ponikvah pa je še precej bolnih otrok. Zelo razširjena pa je influenza.

— Otrok opek. 19. t. m. je v Selniku pri Ljubljani požigala posestnica M. Podlogar na svoji njivi navlako ter odšla v hišo. Slučajno je prišel njen triletni sin

Pavel k ognju, in unela se mu je obleka. Otrok je drugi dan umrl.

— Strela. Iz Prevoj nam poročajo: Dne 22. t. m. udarila je strela v Rafolčah Brdskega okraja v neki kozolec, in je potem nastal požar ki je za 400 K provzročil škodo. Ognjegasci so prihiteli takoj z brizgalnami.

— Schwarzov hotel v Novem mestu je kupil g. Ludovik Ferlič, vrt in dve shrambi pa gdč. M. Seidl.

— Dva plesarska mojstra sta se včeraj v Majcenovi gostilni na Poljanski cesti sprla in stepla. Jeden je lahko poškodovan.

— Motor-voz. Danes zjutraj se je neki Berlinčan z motor-vozom peljal po Mestnem trgu. Ker je voz provzročil precej ropota, se je Auerjevemu hlapcu splašil konj. Nesreča se ni nobena pripetila.

— Prepir pod Trančo. Včeraj zvečer sta se pod Trančo neki postrešček in neki hlapec začela prepirati in je hlapec sunil postreščka v prsa, da je odletel. Krik je privabil mnogo občinstva skupaj.

— Brzojavni in telefonski promet meseca marca 1900. Na c. kr. brzojavnih postajah tržaškega poštnega ravnateljstva bilo je meseca marca 1900, in sicer na Primorskem oddanih 51.178 došlih 56.735, tranzitujočih 151.610, skupaj 259.523 brzojavk; od teh jih odpada na Trst sam: oddanih 32.775, došlih 36.631, tranzitujočih 139.432, skupaj 208.838 brzojavk; na Kranjskem oddanih 6820, došlih 8911, tranzitujočih 13.266, skupaj 28.997 brzojavk. V interurbanem telefonskem prometu bilo je v isti dobi: v Trstu 2508, v Opatiji 719, v Pulju 127 in v Ljubljani 230 pogovorov; v lokalnem prometu govorilo se je: v Trstu 250.000krat, v Pulju 6901krat, v Gorici 5301krat, v Opatiji 3146krat in v Ljubljani 14.990krat.

* Škandali v dunajskem gledališču. V nemškem ljudskem gledališču na Dunaju se je pripetil že drugi škandal. Nedavno so igrali Gans-Ludassyjevo narodno igro „Zadnji gumb“. Občinstvo je deloma sikalo, glasno zabavljalo ter se rogalo, deloma pa ploskalo in glasno hvalilo. Policijsti so morali miriti razburjene duhove. V petek zvečer pa so igrali socialno dramo „Rodbina Wawroch“, katero je spisal realni profesor Bronner. Tudi med to igro, zlasti pa v premorih so se vršili škandali. Igralci niso mogli igrati, vse je kričalo, ploskalo, sikalo in žvižgalo, profesor Bronner pa se je hodil prepadenega obraza priklanjat. Bil je velik škandal, kakoršni so na Dunaju izredni.

* Svojo taščo umoril. Dne 24. in 25. t. m. se začne na Dunaju obravnava proti bivšemu trgovcu Antonu Schlaptu. Živel je pred petimi leti v prav dobrih razmerah. Nakrat pa je postal ljubosumen ter dolžil svojo ženo nezvestobe. Popival je vse dni in zanemaril trgovino tako, da je zapravljal vse. Leto pozneje se je žena ločila od njega. Lani je žena umrla. Schlapt pa je dolžil vedno svojo taščo, da je kriva vse njegove nesreče. Zato jo je tako pretepel, da je bil več dni zaprt. Dne 21. junija minolega leta pa jo je začel daviti ter ji zabodel nož v trebuh. Žena je umrla.

* 1300 zamorcem roke odsekali. Posl. Lorand je v belgijski zbornici objavil grozne zločine vlade države Kongo ter zahteval, naj belgijska vlada zločince kaznuje najstrožje. Radi grozodejstev so vstaje v Kongu na dnevnem redn. Pod pretvezo, da širi kulturo, obsodi vlada večkrat razne okraje k prisilnemu delu. Razne trgovinske družbe postopajo z zamorci uprav zverinsko. Neki belgijski častnik pa je ukazal svojim vojakom, da so odsekali nad 1300 zamorcem roke. Zunanji minister Favereau ni mogel odgovoriti na ta očitanja ničesar.

Književnost

— Književno naznanilo „Goriške tiskarne“ A. Gabršček v Gorici. — I. „Slovanska knjižnica“ je bila dospela s koncem 1. 1899. do 93. snopiča. Naša leposlovna književnost se je jako lepo obogatila s tem podjetjem, da je vzbudila pozornost tudi vseh ostalih slovanskih narodov. Žal, da je moralo prenehati, ker je bilo deficitna že okoli 2000 gld. Tekom teh mesecev pa se je razprodalo toliko knjig iz bogate zaloge, da bi bil pokrit ves deficit, ako bi plačali zastalo naročnino vsi — naročniki. Zategadelj se obrne založništvo do vseh naročnikov s prošnjo, da bi po-

ravnali svoj dolg. Ako se to zgodi, bo „Slovanska knjižnica“ v drugem polletju nadaljevala svoje znamenito kulturno delo. Cenejših publikacij Slovenci nimamo. Zato je potrebno, da se naše občinstvo primerno odzove. Vsak naročnik naj bi dobil vsaj še enega novega; ako se to zgodi, bodo mesečni snopiči še obširnejši za 15 kr. s poštnino vred. Pripravljenih je več znamenitih prevodov. N. pr. „Vstajenje“, znamenito najnovejše delo grofa L. Tolstega; „Pripovedke o Petru Velikem“, po ruskem izvirniku A. Petruševskega, poslovenil prof. Ivan Steklasa; Trebiskega znameniti roman „Kraljica Dagmar“; Becičev glasoviti roman „Kletev nezvestobe“; slavni roman „Ana Karenina“ Tolstega; pripravlja se tudi „Vojna in mir“; založništvo ima dalje tudi že v rokopisu nad 50 večjih in manjših prevodov znamenitih del. Vse te knjige obeča „Slovanska knjižnica“ po navadno nizki ceni. Ponatiskuje se prof. A. Kraglja poljudno prirejena „Odiseja“ v popravljenem izdanju. Zadnji dve leti je mnogo povpraševala po njej zlasti naša mladež, a je ni več bilo v zalogi. Naj bi naše občinstvo pridno segnalo po njej. (Konec prih.)

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 24. aprila. Ministrski predsednik dr. Koerber je obvestil vse deželne šefe, da morajo deželni zbori svojo nalogo dovršiti do 5. maja.

Budimpešta 24. aprila. Predsednik ministrstva, pl. Szell je predložil zbornici program njenega dela. Kvotne deputacije se izvolijo početkom maja. Zasedanje bo trajalo do srede junija.

Budimpešta 24. aprila. Borza gori že ves dan. Požar je nastal v kavarni in hipoma, še predno so dospeli gasilci, se je vdrl stekleni strop in veliki lesenec. Na mestu so vsa gasilna društva. Neki gasilec je padel z druzega nadstropja ter se ubil. Pet minut po začetku požara je gorela že tudi streha. Gasilci se trudijo brez uspeha, da bi rešili poslopje. Škoda je ogromna.

Pretorija 24. aprila. Posrečilo se je napraviti livarno za topove. Buri bodo poslali te dni par velikih topov v Oranje.

London 24. aprila. Iz burskega tabora se je izvedelo, da je dobil general Dewet več novih topov in mnogo streljiva. Vsi topovi grmé na angleške pozicije.

London 24. aprila. Poveljnika Dewet in Villiers sta prišla 19. t. m. v Dewetsdorp. 20. t. m. opoldne sta zgrabila oddelek generala Gatacara, ki ima 3000 mož in baterijo topničarjev. Ob 4. uri popoldne se je moralo levo krilo angleške vojske umakniti, a boj se je nadaljeval do noči. Buri so izgubili šest mož. Izgube Angležev so neznane.

London 24. aprila. Minister za kmetijstvo je predložil zakon, s katerim se mladini olajšuje uporaba pušk. Zakon ima namen pomnožiti število za vojno sposobnih in takoj porabnih mladencev.

Narodno gospodarstvo.

— Banka „Slavija“. Poročilo o delovanju v živlenskem oddelku za pretečeno eto izkazuje data, ki zaslužio popolno pozornost. V letu 1899 bilo je podanih v živlenskem oddelku 4813 oglasil za zavarovani kapital 13.143.654 K 40 v. in izdano zavarovalnih pogodb 4017 za zavarovani kapital 11.092.554 K 40 v. Zavarovalnina za leto 1899 iznaša 2.506.881 K 88 v. Izplačila za pretečeno leto so iznašala 957.630 K 82 v. Rezerve in fondi v vseh oddelkih iznašajo 20.579.494 K 88 v., premoženje banke „Slavije“ pa 20.198.125 K 18 v. Izplačila v vseh oddelkih za 1. 1899 iznašajo 3.102.802 K 90 v. Vsega skupaj je banka „Slavija“ izplačala do sedaj 62.922.942 K 86 v. Navedeni uspehi pojasnujejo s cela naravni razvoj banke „Slavije“ in priljubljenost njeno v najširših vrstah občinstva.

Slovenci in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Proti zobobolu in gnjilobi zob
izborna delaja

Melusina ustna in zobna voda

utrudi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.

Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.

Jedina zaloga (10-17)

Ilekarna M. Leustek, Ljubljana

Realjeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu.

Zahvala.

Olepševalno društvo v Škofji Loki tem potom izraža najsrčnejšo zahvalo velerodni gospej Lini Lenček, kot provzročiteljici in neumorni voditeljici dveh predstav živih podob v korist zgoraj omenjenemu društvu in enako se najto-plejše zahvaljuje zelo požrtovalnima blagorodnima gospema Mariji Koceli in Gabrijeli Semen, ter sodelujočim gospičam, pevkam in pevcom, sploh vsem, ki so na katerikoli način pripomogli k tako izbornim in finim predstavam, ter nepričakovane-
nemu prispevku 259 K čistega dohodka.

V Škofji Loki, dne 22. aprila 1900.

Odbor olepševalnega društva.

Meteorologično poročilo.

Vikina nad morjem 806.2 m. Srednji tlačni tlak 756.0 mm.

Marčij	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
23.	9. zvečer	731.4	12.0	sl. svzhod	jasno	
24.	7. zjutraj	732.2	9.9	brezvetr.	oblačno	
"	2. popol.	731.6	12.8	sr. svzhod	oblačno	0.9 mm

Srednja včerašnja temperatura 13.7°, nor-
male: 11.0°. — Včeraj od 1/3. do 3. ure popoldne
kratka pa močna nevihta.

Dunajska borza

dne 24. aprila 1900.

Skupni državni dolg v notah	98 K 90 h
Skupni državni dolg v srebru	98 K 90 h
Avstrijska plata renta	98 K 90 h
Avstrijska krona renta 4%	98 K 90 h
Ogrska plata renta 4%	97 K 90 h
Ogrska krona renta 4%	98 K 90 h
Avstro-ogrski bančni delnice	125 K 80 h
Kreditne delnice	229 K 90 h
London vista	242 K 90 h
Nemški drž. bankovci na 100 mark	118 K 32 h
20 mark	23 K 67 h
30 frankov	19 K 26 h
Italijanski bankovci	90 K 72 h
C. kr. cekini	11 K 86 h



Tužnega srca naznajamo vsem so-
rodnikom, prijateljem in znancem pre-
žalostno vest, da je naša preljubljena
soproga, oziroma mati, gospa

Marija Pavšek

po dolgi mučni bolezni, previdena s sve-
totajstvi, včeraj popoldne mirno v Go-
spodu zaspala.

Zemski ostanki nepozabne ranjce se
jutri v sredo ob 1/8. uri prenese iz hi-
ralnice v Radeckega ulicah na pokopa-
lišče k sv. Krištofu.

Svete maše zadušnice darovale se
bodo v različnih cerkvah.

V Ljubljani, dne 24. aprila 1900.

Tomaž Pavšek, soprog. — Josip
in Ivan Pavšek, sina. — Ivanka
Pelan, roj. Pavšek, Antonija Lo-
boda, roj. Pavšek, hčeri.

Brez posebnega obvestila.

Čas. kr. avstrijsko državno železnica.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Obhod iz Ljubljane juž. kol. Proga do Trbiča. Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal v Ansee, Solnograd; čez Klein-Breifing v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osebni vlak v Trbič, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solno-grad, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osebni vlak v Trbič, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Breifing v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vaze, Hebr, Franzove vaze, Karlove vaze, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osebni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiča.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipakega, Prago, Francovih varov, Karlo-
vih varov, Heba, Marijinih varov, Plazja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoludne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlo-
vih varov, Heba, Marijinih varov, Plazja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-
tabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osebni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Obhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Dve meblovani sobi

vsaka za se in s posebnim vhodom (jedna večja z razgledom na Vodnikov trg in jedna manjša) se oddasti takoj v Studentovskih ulicah št. 2 v II. nadstropji. — Več se izve istotam. (818-1)

Slovo!

Odhajajoč iz Šiške v tujino,
kličem vsem prijateljem gromoviti
„Na zdar!“

(815)

Franjo Glávník.

Kavarna v Novem mestu

se iz zdravstvenih ozirov prodaja.

Več se izve pri lastniku J. Zimmer.
(814-1)

Lepo belo apno

sveže žgano, se dobiva po celih vagonih
in v manjših porcijah pri

L. Mašek & Co

žgalnica apna in premogokop Zabukovce
(Buchberg), pošta Pletrovce (Pletrovitsch)
pri Celju. (143-36)

Specerijska oprava

ter

Wertheimska blagajnica

se po zmerni ceni prodaja.

Odda se tudi

lokal za prodajalnico

na lepem prostoru v živahnem delu mesta.

Naslov se izve v upravnistvu „Slov.
Naroda“. (739-3)

Prašno olje

kakeršno se uporablja za vpuščanje tal
v tovarnah, prodajalnah, kavar-
nah, restavrantih, hotelih itd.

priporoča (735-5)

1 kg. K 1-20

Adolf Hauptmann, Ljubljana

tovarna oljnatih barv, firneža,
laka ter kita.

Prostovoljna razprodaja grajščine Rakovnik pri Ljubljani

se je vsled slabega vremena

preložila na četrtek, 26. aprila

dopoludne ob 9. uri na lici mesta.

Ljubljana, dné 10. aprila 1900.

(800-2)

Fran Hren.

Neobhodno potrebno

za trgovce, podjetnike, obrtnike, urade, društva itd.

so dobre poslovne (trgovske) knjige, katere tem potom najto-pleje
priporočam s pripombo, da so iste lastnega ter najsolidnejšega izdelka, katere imam vedno v
največji zalogi v različnih vezbah, formulirih in oblikah, kakor n. pr.

dnevnik, bagajniška, kopirna, glavna, fakturna knjiga, primanota, saldo-conti, knjiga blaga i. dr.

Ob enem opozarjam slavno občinstvo na svoj na novo urejeni

zavod za črtanje papirja

in dajem s tem vsakemu odjemalcu priliko, da si morebitne naroče na razne knjige, tableaux
po lastnih načrtih in po svojem ukusu brez vsacih stroškov ter v najkrajšem času preskrbi in
povdarjam, da sem vsikdar pripravljen tudi največje ali najmanjše naroče v najkrajšem času
ter povoljno izvršiti.

Ob enem priporočam svoje izdelke raznega papirnega blaga, papirne
vrečice, pisemske in uradne kuverte ter svojo tovarniško zalogo vsakovrstnega papirja po
originalnih dnevnikih cenah.

Konečno dovoljujem si p. n. občinstvu tudi svojo zalogo pisarskih in risar-
skih predmetov najto-pleje priporočiti ter bilježim z odličnim spoštovanjem

Jos. Petrič v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 4.

(719-5)

Tovarniška zaloga kralj. izključ. privil. tovarne za papir Smith & Meynier na Reki.

Samo 1 krono za 3 žrebanja. Zadnji mesec.

Glavni dobiček 60.000 kron, 15.000 kron in 12.000 kron

v gotovem denarju z 20% odtege.

(716-7)

Invalidske zahvalne srečke
à 1 krono.

I. žrebanje: 19. maja 1900.
II. žrebanje: 7. julija 1900.
III. žrebanje: 10. novembra 1900.

Srečke priporoča: J. C. MAYER v Ljubljani.

Janko Sirnik

c. kr. poštni asistent

Julka Sirnik rojena Wruss

poročena.

(816)

Ljubljana

dné 23. aprila 1900.

Novo mesto

V soboto, dné 28. aprila, ob 12. uri zvečer
v glasbeni dvorani filharmoničnega društva

KONCERT

Berolinskega filharmoničnega orkestra.

Vodja: dr. Hans Richter.

VSPORED:

1. Predigra k operi „Die Meistersinger von Nürnberg“ R. Wagner.
2. Don Juan, glasbena slika (po N. Lenau) Rich. Strauss.
3. Rhapsodie hongroise Fr. Liszt.
4. Symphonie Eroica Es-dur, op. 5 L. v. Beethoven.

Allegro con brio. — Marcia funebre. — Adagio assai. — Scherzo. Allegro vivace.

— Finale. Allegro molto.

Vstopnice se dobivajo v O. Fischer-jevi trgovini muzikalij,
Kongresni trg, Tonhalle. (813-1)

Preselitev obrti.

Za doslej na najprijetnejši način vžito zaupanje si usojam tem
potom izreči svojo najto-plejšo zahvalo in prosim tudi za naprej za
prav obilna naročila. Ob enem javljam najudaneje, da z dnem

1. maja t. l.

preložim svojo dosedanjo

tesarsko obrt

na lastno posestvo, poleg nove topničarske vojašnice,

na Dunajski cesti št. 54

kjer je tudi moje stanovanje. — Za udobnost častitih naročnikov
bodem vpeljal telefonsko zvezo.

z velespoštovanjem

Jožef Lehner

mestni tesarski mojster.

(812-1)